

మా

రవి వద్ద నుండి అటువంటి సమాధానం వస్తుందని నేను కలలో కూడా అనుకోలేకపోయాను. అందుకనే కొన్ని క్షణాలునోటి మాట లేక విశ్వస్థుడనయిపోయాను.

వెధవకి నిండా పదిపానువిళ్ళు లేవు. అంతవరకు నేను చెప్పిన పనులన్నీ శిరసా వహించి చేసేవాడు. ఇంట్లోను వాళ్ళ అన్నలూ, అక్కలూ చెప్పిన పనులు అట్లాగే చేసేవాడు... ఎన్నడూ ఎదురు చెప్పకుండా, మరి ఇవేళ నా దగ్గరే వచ్చింది తిరకాసు.

పొద్దున్నే కాఫీ తాగేక, పేసరు చూడబోతూ సిగరెట్ పెట్టె తెరిచేను. సిగరెట్లు ఎందుకున్నాయి. ఆఖరి సిగరెట్ పుడయాన్నే కాల్చేసినట్లు వ్వాను. అందుచేత రవిని పిల్చి డబ్బు లిచ్చి 'సిగరెట్ పెట్టె ఒకటి పట్టుకు రా' అన్నాను. నాడు నా మొహాన్ని ఒకపారి ఎగాదిగా చూసి, డబ్బుల్ని బిల్ల వైవ పడసి, 'సిగరెట్లుంటే నేను తేను. మరేదైనా కావలిస్తే చెప్పండి' అన్నాడు. నేను విశ్వస్థుడనయిపోయాను. 'అదేంట్రా, సిగరెట్స్ అయిపోయాయి, ఒక పెట్టె పట్టుకుని రా వెళ్ళి' అన్నాను. 'ఊహ. నిన్న పాయంకాలం తెస్తే అప్పడే

అన్ని కాల్చేస్తే ఎట్లా? నేను తేను' అన్నాడు మరో నైపు చూస్తూ. "ఓరే! తల్లి తండ్రుల మాట, గురువు మాట శిరసా వహించాలిరా. టి.వి.లో రామాయణం చూస్తున్నావు కదా! దశరథుడు శ్రీరామచంద్రుడ్ని అడవులకి వెళ్ళమంటే సీతాగే వాడించేదా? మాట్లాడకుండా అడవికి వెళ్ళిపోలేదా?" అన్నాను- యాదెబ్బతో వాడు దోవకి వచ్చి నాకు సిగరెట్ పెట్టె తెచ్చి ఇస్తాడనే ఆశతో. "మీరేం చెప్పినా చేస్తా! సిగరెట్లు మాత్రం తేను, అంతే." అంటూ అవతల గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

వాడు బుద్ధిమంతుడే! కాదనను. రాతంతా దగ్గుతో, ఆయాసంతో బాధపడడం చూసేడు. ఊపిరి అందకపోతే ఎవన క్రర పుచ్చుకుని పది నిమిషాలు వైగా విసిరేడు పాసం! నా మంచికోసమే ఆ సిగరెట్లు తేవన్నాడు వాడు. కానీ యిప్పుడు మరి మార్గమేమిటి? పెద్ద వాడిని తెమ్మంటే నుండి పడతాడు.

నాలుగు రోజుల క్రితం ఆయాసం ఎక్కువయి కిందా మీదా అయిపోతే ఆఫీసుకి వెళ్ళేవాడు అగిపోయి, డాక్టర్ దగ్గరకి పరుగెత్తి, దగ్గురుండి పిల్చుకొచ్చి, డిరిఫ్ట్ ఇంజక్షన్ ఇప్పించి, అప్పటికి గండం మంచి బయడ పడేసేడు. అప్పడే డాక్టర్ గట్టిగా చెప్పేడు, సిగరెట్లు పూర్తిగా మానెయ్యాలండి! లేకపోతే ఈ వ్యాధి దగ్గుడు. మీ పూసరితిత్తులు ఇప్పటికే బాగా దెబ్బ తినేసేయి. ఈ ఇంజక్షన్లు యివి - తాత్కాలిక చికిత్స మాత్రమే. యోగాసనాలు వేస్తూ, బలమైన ఆహారం తీసుకోవాలి. ముఖ్యంగా సిగరెట్ల జోలికి పోగూడదు. ఆపైన మీ ఇష్టం' అని హెచ్చరించి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ డాక్టర్ అటు వెళ్ళగానే "ఎన్నావుగా! రాత్రింబవళ్ళు ఆయాస పడుతూ, దగ్గుతూ మప్పు గాభరానడి, మమ్మల్ని గాభరా పెట్టేస్తే ఎట్లా? ఆ సిగరెట్ల వల్ల కేవలం వస్తోందని డాక్టర్లు పేవర్లనిండా గోం పెద్దున్నారు. కేవలం వల్ల చనిపోతే వాళ్ళల్లో 35% పూసరి తిత్తుల కేవలం వల్లని కూడా అంటున్నారు. అందుచేత నీ పూసరి తిత్తులు ఇంకా పాడవకుండా వుండాలంటే సిగరెట్లకి ఈవేళ నుంచి వుద్వాసన చెప్పేయ్యి. పెద్దవాడిని- అన్ని నీకూ తెల్చి. నేను నీకు చెప్పవలసిన వాణ్ణి కాదు. నీ కోసం కాకపోయినా, ఇంకా

నిన్ను ప్రేమించే నీ పిల్లల కోసమైనా ఆ పాడు అలవాటు మానెయ్యి వాన్నా" అంటూ కప్పీళ్ళు తుడుచుకుని, విలబడలేక వెళ్ళిపోయాడు.

అప్పుడు. వాళ్ళు చెప్పినవీ, డాక్టర్ చెప్పినవీ అన్నీ నిజమే. కాదనను. కానీ నేను ఈ దురలవాటుకి బానిసవి. శరీరం, ఆత్మ కూడా అమ్ముకున్నాను ఈ అలవాటుకి. దీనిని వదల్చుకోవాలని వ్యర్థ ప్రయత్నాలుచేసి, నిరాశతో, లొంగిపోయిన వాణ్ణి నేను. అది లేకపోతే తోచదు. ఆనందంగా వున్నా, విచారంగా వున్నా మూడే బాగా వున్నా, లేకపోయినా చచ్చిన సిగరెట్ వెల్లింపాలిందే. నీ గొప్ప ఆలోచన రావాలన్నా, నీ నుంచి పని చెయ్యాలన్నా చేతిలో సిగరెట్ ఎర్రగా కాలి వుండాలిందే. కణ కణ మండే ఆ సిగరెట్ని ఒక్క గుక్క పీల్చి వదిలే ఎంత హాయిగా వుంటుందో ఎట్లా చెప్పను? చలి కాలంలో గానీ, వేసవిలో గానీ, గుండె నిండా నిండిన ఆ పొగ ఎంత ఆనందాన్ని, ఎంత మారుల్యాన్ని ఇస్తుందో, ఎన్ని ఆలోచనల్ని ప్రేరేపిస్తుందో, ఎంత శాంతిని యిస్తుందో ఎట్లా చెప్పను?

అవి లేకపోతే ఏన్నెత్తినట్లు వుంటుంటుంది. నీ పని చెయ్యబుద్ధి కాదు. స్తబ్ధుగా కూర్చుండిపోవలసింది. నిర్ణీ పంగా, విస్తేణంగా వుంటుంది. చెప్పలేని దిగులు. మోయలేని బరువు మనమ్ము నిండా. ఎంత నిష్పారం ఈ జీవితం అవిస్తుంది. ప్రేమించే మనుషులవైన కూడా కోసం. లోకాలవైన రోత. శబ్దాలు భరించలేం. అప్పుం రుచించదు. పంగితం పహించదు. ప్రపంచానికే పిచ్చి పట్టండా అచ్చిస్తుంది.

"వాన్నా! ఇవ్వేళ నుంచి టైపు వేర్చుకోవా?" అన్నది మా అమ్మాయి శారద వచ్చి భయం భయంగా చూస్తూ. ఏం చెప్పను? వేర్చుకుంటే వాకేం? వేర్చుకోకపోతే వాకేం? నా బాధ ఎవ్వరూ అర్థం చేసుకోరు. ఎవ్వరికీ అక్కర్లేదు. దానికి టైపు వేర్చుకోవడం ముఖ్యం. వాన్న ఎందుకు అట్లా దిగాలుగా వున్నాడు అని ఎవ్వరూ ఆలోచించరు? ఈ కాలం పిల్లలు ఎంతగా ఎదిగిపోయారు. ఎవరి స్వార్థం

హామీ హాగో

హామీ హాగో

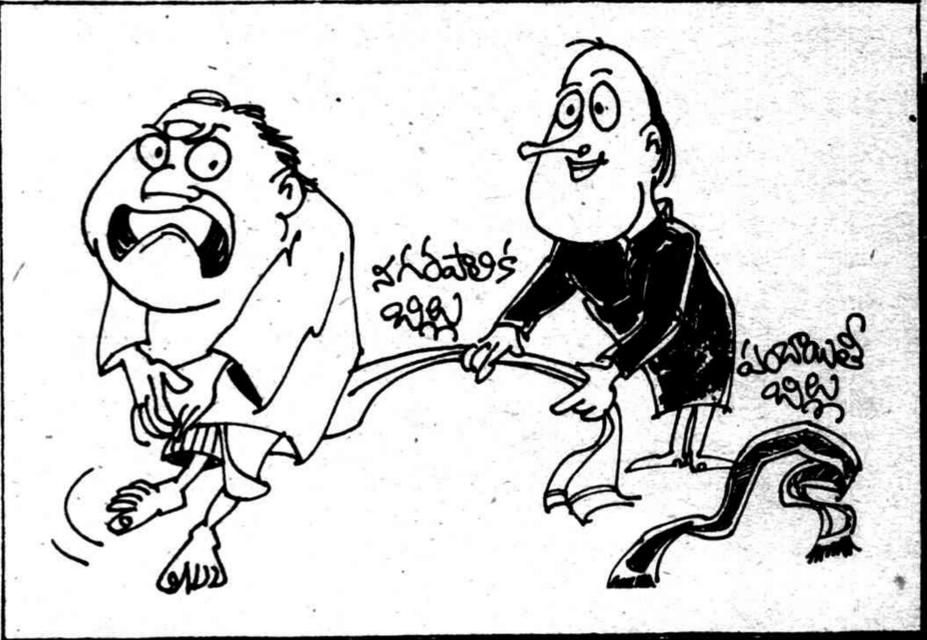
వాళ్ళది. ఇంకోళ్ళ గొడవ, బాధ ఎవ్వరికీ పట్టదు. కాపేపున్నాక రవి గాడే వచ్చి పాలిటెక్నిక్ అప్లికేషన్ ఫారం కోసం డిమేండ్ డ్రాఫ్టుకి 10 రూ.లు కావాలంటాడు. నిన్న అడిగితే యిన్వారీ చూద్దాం అన్నాను. అడగవీ చూద్దాం, సరైన సమాధానం ఇస్తాను. కోసంతో కుతకుతలాడిపోతోంది మనస్సు. ఇంత భుతుకూ బతికి, ఇంత సంపాదించి, ఇన్నాళ్ళు ఈ పిల్లల కోసం ఇంత శ్రమించి, ఈనాడు రిటైరు అయ్యి, హాయిగా పుండాలంటే కూడా లేదు. ఒక్క సిగరెట్... వెధవది, ఒక్క సిగరెట్ కి వోచుకోలేదు ఈ ప్రాణం. చ, ఏం బ్రతుకు! అవలు ఈ అలవాలు చేసిన వెధవని అనాలి. ఎట్లా అయిందో ఈ అలవాలు... 40... పువూ... 50, పువూ... 52 ఏళ్ళ క్రితం వెతకాలి... వేరస్తుడి కోసం.

అప్పుడు 12 ఏళ్ళో, 13 ఏళ్ళో... అంతే. అవి ధనుర్మాసం రోజులు. తెల్లారే లేపి మా అమ్మ నమ్మా, మా తమ్ముడ్ని గుడికి సంపేది. ప్రక్కంటి సింగ్, వాడి తమ్ముడు, ఎదురింటి శర్మ, వాడి చెల్లెలు అంతా సిద్ధంగా వుండేవారు. గజగజ వణకించే చలి. పొగ మంచు. అయిదు అన్నకండానే లేచి అంతా కలిసి కబుర్లు చెప్పకుంటూ వాసు దేవాలయం చేరేవాళ్ళం. పూజ అయ్యే వరకు అగి వైవేద్యం పెట్టక, పంచి పెట్టే ప్రసాదం కోసం లైను కట్టి నిలబడేవాళ్ళం. పూజారి గారు పట్టుపంచెతో వచ్చేలోచి ప్రసాదం- (అది ఒక రోజు చక్రపాంగలి, మరో రోజు పులిహోర, మరో రోజు దర్దోజనం- అయ్యేది) అందరికీ బాదం ఆకుల్లో పంచేవారు. కొంచెంగా పెట్టేవా, ఎంత రుచిగా వుండేదో ఆ ప్రసాదం. ఆ ప్రసాదం తినేసి కోనేరులో చేతులు కడుక్కుని ఆడుకుంటూ, పాడుకుంటూ ఇళ్ళకు వచ్చే వాళ్ళం. ఇట్లా 'నైకుంఠ ఏకాదశి భోగి' వరకు జరిగేది. భోగి రోజు మహా గొప్పగా వుండేది. ప్రసాదం తినేసి రోడ్డు మధ్య కాలుతూన్న కట్టెల వద్ద (భోగి మంటలు) చలికాగే వాళ్ళం. ఇదే సందవి కొందరు ఏళ్ళ చిందెలుఅక్కడ వేడి చేసుకునేవారు. సరిగా ఈ సమయంలోనే సింగ్ గారుచలి కాగుతూ జేబులోంచి బీడి తీసి మంటలో ముట్టించి, వోట్లో పెట్టుకుని పేల్చి పొగ

వదిలేడు. ఆశ్చర్యంతో వారువెళ్ళ బెట్టు కుని వేసు చూస్తూ వుంటే అక్కడే ఎదురింటి గోడకి వున్న ఎండిన ఆవసపాడు కాడ వకటి విరిచి ఇచ్చి కాల్చి పీల్చున్నాడు నాతో. కాల్చి పీల్చే, వారు చురునున్నది. అవతల పారేసేను. వాడు వచ్చి మర్నాడు, వాళ్ళ మావ జోబీలోంచి ఒక బీడి ఎత్తుకొచ్చి నాకు యిస్తానన్నాడు. మర్నాడు గుడి మంచి వస్తూ మొదటిసారిగా కాల్చించేడు నాతో బీడివి. అదీ నా మొదటి అనుభవం. ఆ తర్వాత 6వ తరగతిలో మళ్ళీ ఇంకో మిత్రుడు ప్రోద్బలంతో సిగరెట్ కాల్చడం... అప్పడేమీ అనందం లేదు ఆ అనుభవంలో. తర్వాత తర్వాత వాలకాలు ఆడేప్పుడు, వవలలు చదివేప్పుడు, సరీక్షలకి రాతుళ్ళు మేల్కోసంపి వచ్చినప్పుడు, పార్టీల లోను, అపీసు పని ఎక్కువైనప్పుడు, తోచినప్పుడు, తోచనప్పుడు, వ్యసనానికి బానిస అవ్వడం అట్లా క్రమక్రమంగా ఆ సింగ్ గాడి దయ వల్ల జరిగింది.

"ఏం నాన్నా?" అన్నది అమ్మాయి మళ్ళీ హెచ్చరికగా. పాపం దాని తప్పేం వుంది. 'అట్లాగే నేర్చుకోవూ' అన్నాను అలోచనలో మంచి యినతల కొచ్చి.

దురారంగా రవి నిలబడి వున్నాడు. చేతిలో సిగరెట్ పెట్టె. ఎప్పుడు తెచ్చేదో పాపం... నేను చూడనే లేదు. బల్ల వైన పెట్టి, మాట్లాడక వెళ్ళిపోయేడు అవతలకి. పాపం నా మావకి క్షోభ చూడలేకపోయివట్టు వ్నాడు. కానీ, నేనిట్లా సిగరెట్లు కాలుస్తూ, రాతింబగళ్ళూ రొప్పూ, దగ్గుతూ చిక్కి శల్యమైపోతూ, రాతిళ్ళు ఏద్ర పట్టక అవస్థ పడుతూ, ఎక్కడికీ కదలలేక సంజరంలోని వక్షిలాగ ఈ గదిలోనే సిగరెట్ పొగం మధ్య కమిలిపోతూ, కృశించడం వాళ్ళు చూడగలరా? ఇంత మంది పిల్లల్ని, బంధువుల్ని, మిత్రుల్ని మావపిక హింసకి గురి చెయ్యకుండా మానే ప్రయత్నంలో ఆ పదే హింస ఏదో పడితే నేను ఒక్కణ్ణి పడడం మంచిది కాదా? అవును. అదే మంచిది. అరు మారైనా అదే మంచిది. అట్లాగే చెయ్యాలి. సిగరెట్ పెట్టెను తీసుకుని, నెమ్మదిగా లేచి కిటికీ లోనుంచి బయటకు విసిరినేసి- ఒ నిట్టూర్పు విడిచి దినపత్రిక అందుకున్నాను.

25-8-89 అంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ